

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Departament Nauki, Oświaty i Dziedzictwa Narodowego

KNO-4101-02-01/2012
P/12/065

Warszawa, dnia 1 sierpnia 2012 r.

**Pan
Grzegorz Gauden
Dyrektor
Instytutu Książki**

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli (Dz. U. z 2012 r. poz. 82), zwanej dalej *ustawą o NIK*, Najwyższa Izba Kontroli, Departament Nauki, Oświaty i Dziedzictwa Narodowego skontrolował Instytut Książki w Krakowie (Instytut) w zakresie prawidłowości funkcjonowania oraz realizacji celów statutowych w latach 2010-2012 (do czasu zakończenia kontroli).

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli podpisanym w dniu 19 lipca 2012 r. stosownie do treści art. 60 ust. 1 ustawy o NIK, przekazuję Panu Dyrektorowi niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie skontrolowaną działalność Instytutu.

Formułując ocenę pozytywną, NIK uwzględniła w szczególności: realizację przez Instytut działań na rzecz promocji polskiej literatury i jej dziedzictwa oraz promocji języka polskiego i polskiej książki m.in. poprzez realizowanie cyklicznych projektów, w tym translatorskich, nagradzanie osób zasłużonych dla promocji polskiej literatury, organizację stoisk na międzynarodowych targach książki, prowadzenie strony internetowej w czterech językach obcych, rzetelność opracowania planów działalności (merytorycznych i finansowych) i sprawozdań z ich wykonania, prawidłowe wydatkowanie środków z dotacji podmiotowej i celowej oraz podjęcie działań mających na celu poprawę warunków lokalowych Instytutu i prawidłową realizację wniosków pokontrolnych NIK.

1. Instytut został utworzony na podstawie zarządzenia Nr 34 Ministra Kultury z dnia 19 listopada 2003 r. w sprawie utworzenia Instytutu Książki (Dz. Urz. MKiDN Nr 8, poz. 53). Podstawowe zadania Instytutu określa ustawa z dnia 25 października 1991 r. o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej (Dz. U. z 2012 r., poz. 406, ze zm.) oraz statut będący załącznikiem do zarządzenia o utworzeniu Instytutu.

W badanym okresie Instytut rzetelnie wywiązywał się z obowiązku opracowywania i przekazywania do Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego (MKiDN) planów rzeczowo-finansowych i programów działania

Instytutu oraz sprawozdań z ich realizacji. Podstawą przygotowania corocznych planów był opracowany w grudniu 2010 r. *Wieloletni strategiczny plan działalności Instytutu Książki na lata 2011-2012* zawierający określenie zasadniczych kierunków działania Instytutu wynikających z zadań statutowych.

W latach 2010-2012 (I-IV) przychody Instytutu wyniosły łącznie 54.788,3 tys. zł, z których 50.279,8 tys. zł (91,8%) pochodziło ze środków dotacji udzielonych przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego (Ministra), a pozostała część – 4.508,5 tys. zł (8,2%) stanowiły przychody ze środków pozabudżetowych. Przychody z dotacji podmiotowej wyniosły 22.964,0 tys. zł (45,7%), co stanowiło: 45,7% dotacji Ministra i 41,9% przychodów ogółem, a z dotacji celowych 27.315,8 tys. zł (54,3%), co stanowiło 54,3% dotacji Ministra i 49,8% przychodów ogółem. Udział środków dotacji podmiotowej wzrósł w latach 2010-2011 z 6.240,0 tys. zł w 2010 r. do 12.440,0 tys. zł, co stanowiło odpowiednio: 11,4% i 22,7% przychodów ogółem jednostki, a udział środków z dotacji celowych wykazał tendencję malejącą i wynosił 15.304,5 tys. zł w 2010 r. i 9.534,2 tys. zł w 2011 r., co stanowiło: 27,9% i 17,4% przychodów ogółem.

Koszty działalności Instytutu w kontrolowanym okresie wyniosły ogółem 54.114,8 tys. zł, z czego na działalność merytoryczną wydatkowano 33.260,4 tys. zł (61,5%) kosztów ogółem. Koszty wynagrodzeń pracowników wyniosły łącznie 9.754,4 tys. zł (18,0%), a na koszty utrzymania jednostki wydatkowano 2.366,7 tys. zł (4,4%) kosztów ogółem. Sprawozdania finansowe Instytutu za lata 2010-2011 były badane przez biegłych rewidentów, którzy w opiniach dla Ministra stwierdzali zgodność sprawozdań z zasadami prawa i postanowieniami statutu.

2. W badanym okresie zatrudnienie w Instytucie wzrosło z 97 osób w 2010 r. do 126 w 2012 r., w tym 112 na etatach merytorycznych. Wzrost ten był spowodowany głównie przejściem w 2010 r. z Biblioteki Narodowej pracowników Zakładu Wydawniczego Czasopism Patronackich.

W Instytucie nie opracowano dotychczas jednolitego regulaminu wynagradzania pracowników. Stosowane są zasady wynagradzania wynikające z rozporządzenia Ministra Kultury i Sztuki z dnia 23 kwietnia 1999 r. w sprawie zasad wynagradzania pracowników zatrudnionych w instytucjach kultury prowadzących w szczególności działalność w zakresie upowszechniania kultury (Dz. U. Nr 45, poz. 446, ze zm.), które utraciło moc z dniem 2 lipca 2012 r.). Zasady te nie obejmują 52 pracowników przeniesionych do Instytutu z Biblioteki Narodowej, którzy są nadal wynagradzani według zasad obowiązujących w Bibliotece Narodowej. Łączne miesięczne wynagrodzenie tych osób wyniosło 127,7 tys. zł, a w okresie objętym kontrolą 3.508,1 tys. zł. Brak jednolitego regulaminu wynagradzania pracowników Instytutu uzasadniano opóźnieniem w zatwierdzeniu przez Ministra KiDN nowego regulaminu organizacyjnego jednostki, bez którego nie jest możliwe sporządzenie wykazu stanowisk pracy i wymaganych kwalifikacji oraz taryfikatora wynagrodzeniowego.

Obowiązujący od dnia 22 kwietnia 2009 r. regulamin organizacyjny nie uwzględnia zmian w strukturze i organizacji Instytutu. Dyrektor Instytutu przesłał do MKiDN w celu zatwierdzenia nową wersję regulaminu

organizacyjnego, jednakże do czasu zakończenia kontroli regulamin organizacyjny Instytutu nie został zatwierdzony.

3. W badanym okresie Instytut realizował zadania statutowe oraz 10 zadań powierzonych przez Ministra, w tym m.in.: Priorytet „Literatura”, Priorytet „Czasopisma”, Priorytet „Promocja czytelnictwa”, Infrastruktura bibliotek”, „Biblioteka +”, „Miłosz 2011 – Promesa”, Priorytet „Biblioteka + Infrastruktura Bibliotek”.

W ramach zadań statutowych Instytut przygotował m.in. programy literackie polskich prezentacji na krajowych i międzynarodowych targach książki, m.in. Program wydawniczy „New Books from Poland”, Program Translatorski POLAND, wystąpienia polskich pisarzy na festiwalach literackich oraz w ramach programów promocji polskiej kultury na całym świecie, wydał katalogi poświęcone nowościom literackim „Nowe książki z Polski”, prowadził działalność studyjno-szkoleniową, organizował spotkania i seminaria dla tłumaczy polskiej literatury, odbywały się też kolejne wręczenia nagrody Transatlantyk, przyznawanej przez Instytut wybitnemu promotorowi literatury polskiej za granicą.

W omawianym okresie Instytut uczestniczył rocznie w kilkunastu międzynarodowych targach książki oraz prowadził przygotowania do Roku Czesława Miłosza, obchodzonego w 2011 r. z okazji 100 rocznicy urodzin Noblisty. W ramach tego działania przygotowano założenia do regulaminu Programu Ministra Czesław Miłosz 2011 – Promesa. Koordynacja obchodów Roku Miłosza w Polsce i na świecie była jednym z najważniejszych zadań Instytutu w 2011 r. i 2012 r.

4. Instytut nie posiada własnego lokalu na prowadzoną działalność. Wynajmuje w tym celu dziewięć pomieszczeń od Urzędu Miasta Kraków, Miasta Stołecznego Warszawy, Biblioteki Narodowej w Warszawie oraz osób fizycznych w Krakowie o łącznej powierzchni 1.658,07 m kw.

Koszty czynszu za wynajem pomieszczeń wyniosły w badanym okresie łącznie kwotę 1.243,8 tys. zł (413,9 tys. zł w 2010 r.; 625,9 tys. zł w 2011 r. i 204,0 tys. zł (I-IV), stanowiło to odpowiednio: 6,6%, 5,0% i 1,6% dotacji podmiotowej przekazanej Instytutowi w 2010 r. (6,240,0 tys. zł) i 2011 r. (12.440,0 tys. zł) oraz planowanej na 2012 r. (12.575,0 tys. zł).

Miesięczny koszt wynajmu (brutto) wynosił łącznie 56,1 tys. zł. Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia podjęte przez Pana Dyrektora w trakcie kontroli działania mające na celu pozyskanie dla Instytutu własnego lokalu w Krakowie.

5. Instytut prawidłowo realizował wnioski pokontrolne sformułowane po kontrolach przeprowadzonych w 2010 r. i 2011 r. przez Najwyższą Izbę Kontroli. Na wniosek Dyrektora Minister powołał Radę Programową Instytutu, opracowano wieloletni, strategiczny plan działalności Instytutu oraz regulaminy realizowanych programów: Kolegium Tłumaczy, Nagrody Transatlantyk, New Books from Poland i Sample Translations Poland.

NIK zauważa jednak, że opracowany w ramach realizacji wniosków w grudniu 2010 r. dokument pn. *Wieloletni strategiczny plan działalności Instytutu Książki* zawierający określenie zasadniczych kierunków

działania Instytutu, wynikających z zadań statutowych, dotyczy tylko lat 2011-2012, a powołana przez Ministra Rada Programowa (decyzja o powołaniu przekazana Instytutowi w dniu 26 stycznia 2012 r.) zebrała się na pierwszym posiedzeniu dopiero w dniu 21 czerwca 2012 r. i z powodu nieobecności części członków nie podjęła żadnych uchwał.

* * *

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi Najwyższa Izba Kontroli wnosi o podjęcie działań mających na celu wprowadzenie nowego regulaminu organizacyjnego, uwzględniającego zmiany w strukturze i organizacji Instytutu oraz jednolitego regulaminu wynagrodzeń.

Na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK proszę Pana Dyrektora o przedstawienie w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosku oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie siedmiu dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego Przysługuje Panu Dyrektorowi prawo zgłoszenia na piśmie do dyrektora Departamentu Nauki, Oświaty i Dziedzictwa Narodowego Najwyższej Izby Kontroli umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o którym mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji Najwyższej Izby Kontroli.

DYREKTOR
Departament Nauki, Oświaty
i Dziedzictwa Narodowego
Grzegorz Buczyński

